

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра вікової та педагогічної психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ ВК 18 Актуальні проблеми сучасної психології _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 053 Психологія _____
(шифр і назва спеціальності)

овітньо-професійна програма _____ Психологія _____
(назва спеціалізації)

освітній ступінь _____ бакалавр _____
(бакалавр/магістр)

інститут, факультет, _____ Психолого-природничий _____
(назва інституту, факультету,)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни *ВК18 «Актуальні проблеми сучасної психології»* для здобувачів освітнього ступеня *бакалавр* галузі знань *05 Соціальні та поведінкові науки* спеціальності *053 Психологія* за освітньо-професійною програмою *Психологія*.

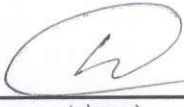
Мова навчання: українська

Розробник: **Созонюк О.С.** кандидат психологічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри вікової та педагогічної психології *

Протокол від « 27 » серпня 2019 року № 7

Завідувач кафедри
вікової та педагогічної психології

(підпис) (проф. Павелків Р.В.)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету за спеціальністю
053 Психологія

Протокол від « 17 » вересня 2019 року № 6

Голова навчально-методичної комісії

(підпис) (Сяська І.О.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань (шифр і назва)	За вибором	
	Напрямок підготовки (шифр і назва) 0301-соціально-політичні науки		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 6.03010201 – психологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		6-й	6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи студента – 5	14год.	6год.	
	Практичні / лабораторні		
	8 / 8 год.	4год.	
	Самостійна робота		
	60год.	62год.	
	Вид контролю:		
	залік	-	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40%:60%

для заочної форми навчання – 14%:86%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасної психології» полягає у вивченні значущих проблем сучасної психології на етапі розвитку вітчизняної та зарубіжної психологічної науки, проведення експертизи наукових пошуків перспективних психологічних ідей в умовах глобалізації суспільства.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Актуальні проблеми розвитку психологічної науки» є систематизація наукових повідомлень, на яких будується теоретико – практичний матеріал.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- теоретичні ідеї про наукові пошуки психології на сучасному етапі;
- концептуальні засади інноваційних пошуків сучасної психологічної науки.

вміти:

- здійснювати аналіз сучасних психологічних поглядів з позиції відповідних теорій та стратегій;
- виробити індивідуальний погляд з позиції професіоналізму та соціокультурного процесу.

Місце курсу в професійній підготовці майбутнього викладача.

Зміст навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасної психології» складений з урахуванням того, що студенти протягом навчання в педагогічному університеті прослухали теоретичні курси вікової та педагогічної психології. Вона є їхнім логічним продовженням і вміщує теоретичні проблеми розвитку, навчання та виховання студентів, питання особистості та науково-педагогічної діяльності викладача, а також передбачає практичне оволодіння слухачами вміннями та навчаннями навчально-виховної роботи у ВНЗ.

Перелік компетентностей

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік

СК 7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності

СК 8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію

СК 9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями

Програмні результати навчання

ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій

ПР 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях

ПР 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації

ПР10. Узагальнювати результати власних наукових досліджень у формі наукових звітів різних форм (тез, статей, доповідей, презентацій)

Таким чином, саме на забезпечення оволодіння студентами всіма вищевказаними знаннями, уміннями та навичками і є розрахованою робоча програма курсу «Актуальні проблеми сучасної психології».

3. Зміст курсу

Змістовий модуль 1. Розвиток психологічної науки у сучасному вимірі.

Тема 1. Перспективи розвитку психології XXI століття.

Філософські основи психології XXI століття. Способи аналізу психологічних знань з погляду методології і теорій сучасної психології. Принципи психологічної науки. Методи наукової психології. Сучасна психологія в системі наук. Психологія розвитку у сучасному психологічному огляді.

Тема 2. Характеристика особистості як предмету психологічної науки у зіставленні з категоріями «Людина», «Особа», «Суб'єкт»

Індивід, людина, особистість, індивідуальність, суб'єкт. Індивідуально-психологічні, психофізіологічні властивості особистості, темперамент. Соціально-психологічна характеристика особистості, характер. Діяльність та особистість. Генетичний аспект особистості: від задатків до здібностей. Свідомість і несвідоме. Самосвідомість особистості.

Тема 3. Категорія діяльності особистості в сучасній психології

Діяльність як суспільно-історична категорія. Психологічний аспект вивчення індивідуальної діяльності. Основні ознаки діяльності особистості. Космічність значення людської діяльності. Будова індивідуальної діяльності. Проблема спільної діяльності.

Тема 4. Спілкування як базова категорія в сучасній психології

Проблема спілкування в сучасній психології. Спілкування як комунікація. Спілкування і діяльність. Функції і структура спілкування. Невербальна комунікація. Вербальна комунікація. Спілкування як інтеракція.

Змістовий модуль 2. Особистість як центральна методологічна категорія сучасної психологічної науки

Тема 5. Категорії розвитку та життєвого шляху особистості

Загальна характеристика онтогенезу психічного розвитку особистості. Соціальні та біологічні умови психічного розвитку індивіда. Рушійні сили розвитку особистості. Періодизація психічного розвитку та етапи життєвого шляху особистості. Розвиток самосвідомості в онтогенезі. Виховання, навчання і психічний розвиток дитини. Особистість як об'єкт і суб'єкт самотворення. Форми й методи активізації виховання та навчання в сучасній школі.

Тема 6. Концепція тривимірної, поетапно конкретизованої психологічної структури особистості як основа систематизації категорій і понять сучасної наукової психології

Методологічне значення психологічної структури особистості. Єдина система базових категоріальних параметрів цілісної психологічної структури особистості. Загальнопсихологічна структура (матриця) якостей, функцій, процесів особистості. Класифікація якостей, здібностей особистості щодо науково-технічної діяльності.

Тема 7. Розвиток психологічної культури особистості як мета і метод сучасної наукової психології

Теоретичні засади розвитку психологічної культури особистості. Загальна характеристика детермінантів розвитку психологічної культури особистості. Концептуальна структурно-функціональна модель розвитку психологічної культури особистості.

3. Структура залікового кредиту

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Розвиток психологічної науки у сучасному вимірі												
Тема 1. Перспективи розвитку психології XXI	8	2				6	6,5	0,5				6

століття												
Тема 2. Характеристика особистості як предмету психологічної науки у зіставленні з категоріями «Людина», «Особа», «Суб'єкт»	8	2	2	2		10	6					6
Тема 3. Категорія діяльності особистості в сучасній психології	10	2	2	2		10	6,5	0,5				6
Тема 4. Спілкування як базова категорія в сучасній психології	8	2	2	2		10	6,5	0,5				6
Змістовий модуль 2. Особистість як центральна методологічна категорія сучасної психологічної науки												
Тема 5. Категорії розвитку та життєвого шляху особистості	6	2				4	8	1	1			6
Тема 6. Концепція тривимірної, поетапно конкретизованої психологічної структури особистості як основа систематизації категорій і понять сучасної наукової психології	6	2		2		10	3	1				2
Тема 7. Розвиток психологічної культури особистості як мета і метод сучасної наукової психології	10	2	2			10	6					6
Модуль 2												
ІНДЗ			—	—					—	—		
Усього годин	90	14	8	8		60	90	6	4			62

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Категорія діяльності особистості в сучасній психології	2
2.	Спілкування як базова категорія в сучасній психології	2
3.	Концепція тривимірної, поетапно конкретизованої психологічної структури особистості як основа систематизації категорій і понять сучасної наукової психології	2

4	Розвиток психологічної культури особистості як мета і метод сучасної наукової психології	2
	Всього	8

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Характеристика особистості як предмету психологічної науки у зіставленні з категоріями «Людина», «Особа», «Суб'єкт»	2
2.	Категорія спілкування в сучасній психології	2
3.	Методологія розробки особистісно центрованих методів і технологій діяльності професійних психологів	2
4	Розвиток психологічної культури студентської молоді	2
	Всього	8

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міні-творча робота або реферат	10
2	Психологічний аналіз твору мистецтва: повісті, роману, віршів, кінофільму тощо...	10
3	Розвиток комунікативної культури майбутніх психологів	10
4	Написання соціально-психологічного портрета майбутнього фахівця з вищою психологічною освітою	15
5	Розвиток психологічної культури майбутніх психологів	15
	Всього	60

9. Індивідуальні завдання

Орієнтовні індивідуальні навчально-дослідні завдання

Загальні методичні вказівки

При самостійному опрацюванні елементів програми курсу студенту необхідно:

- вивчити навчальний матеріал за вказаними підручниками та посібниками;
- написати тези чи розробити логічну схему навчального матеріалу;
- виконати інші письмові роботи, що вказані до теми

➤ виконати практичні завдання.

Вивчення кожної теми здійснювати паралельно із вивченням матеріалу у ході аудиторних занять.

Перевірка засвоєння навчального матеріалу, що вивчається самостійно, проводиться у період проведенням підсумкового модульного контролю і оцінюється у балах відповідно до загальної шкали оцінювання. Перевірка здійснюється у формі колоквиуму, контрольної роботи, тестового контролю чи виконання творчого завдання. Частково матеріал може перевірятися у ході семінарських занять.

1. Наукова, життєва та народна психологія, парапсихологія як джерела знань про психіку.
2. Сучасні принципи психологічної науки.
3. Сучасна психологія в системі наук.
4. Методи сучасної наукової психології.
5. Галузі сучасної психологічної науки.
6. Методологічні і теоретичні проблеми сучасної психології.
7. Психологічні аспекти терміно-системи «Індивід-людина-особистість-суб'єкт-Я».
8. Базові постулати і орієнтири гуманістичної психології у 21 ст.
9. Сучасні дослідження гуманістичних теорій особистості.
10. Процесуально-динамічний підхід у сучасній психології.

10. Методи навчання

Методи навчання: пояснювально-ілюстративні; проблемного викладу матеріалу: евристичний, дослідницький; словесні, наочні, практичні; організації навчально-пізнавальної діяльності; стимуляції навчальної діяльності; контролю діяльності; теоретичні, емпіричні. Лекції; практичні, тренінгові заняття, інтерактивні методи навчання; написання рефератів, міні-конференції.

11. Методи контролю

Методи контролю: спостереження та вивчення пізнавальної діяльності студента; вибору, випередження; укрупнення тем (блоків); колективної творчості; самоаналізу та аналізу; реалізація особистісних програм; планування власної траєкторії здобуття знань; нормотворчості; самоорганізації здобуття знань; взаємоосвіти; взаємонавчання; рецензування; саморецензування; педагогічного та студентського цілепокладання; нейролінгвістичне програмування. Поточне тестування, усне і письмове опитування, ділові ігри, колоквиум, підсумкова контрольна робота в кінці вивчення змістового модуля, підсумкове усне опитування (залік).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1 (поточне тестування)											Модуль 2 (творчі завдання)	Підсумкове опитування (есе, автобіографія)	Підсумкове опитування (залік)	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4								
Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Т.9	Т.10					
4	6	6	4	5	5	6	4	6	4	20	20	20	100	

T1, T2... T9 — теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Гура Т.Є. Сучасні напрями психологізації професійної підготовки фахівців : монографія : у 4 т. / [В.Й. Бочелюк, С.А. Білоусов, Г.О. Горбань, Т.А. Гришина, Т.Є. Гура та ін.] ; за ред. В.Й. Бочелюка. – Запоріжжя : КПУ, 2011. – Т. 2. – 348 с. – С. 87–123.
2. Коваленко А.Б. Проблеми емпіричних досліджень в психології творчості / А.Б. Коваленко // Проблеми емпіричних досліджень в психології. Вип. 2. – К.: Гнозис, 2009. – С. 43-47.
3. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості / С.Д. Максименко – К.: Генеза, 2007. – с. 48.
4. Папуча М.В. Проблеми психології особистісного розвитку / М.В. Папуча – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2008. – 384 с.
5. Павелків Р.В. Вікова психологія: [навч. посібн.] / Р.В. Павелків, О.П. Цигипало. – К.: Академвидав, 2008 - 432с.
6. Черевко В.П. Формування комунікативної компетентності майбутнього психолога у процесі професійної підготовки: Дис. ...канд. психол. наук: 19.00.07 / В.П. Черевко. - К., 2011. - 247 с.

Додаткова література:

1. Балабанова Л.М. Психолого-педагогічні проблеми студентського віку // Психологія: Зб. наук. Праць.-К.:НПУ,2009.-Вип.4(7).-С.169-170.
2. Жалдак Л. Управління гуртуванням студентської групи // Освіта і управління.-2009.-№3.-С.99-102.
3. Жигайло Н. Психологічні проблеми адаптації студентів-першокурсників і шляхи їх вирішення // Педагогіка і психологія професійної освіти.-2004.-№4.-С,107-112.
4. Лузан П.Г., Жалдак Л.М. Студентська група: Про оптимізацію міжособистісних взаємин у ній//Педагогіка толерантності.-2009.-С.53-56.
5. Поторій Я.І. Особливості ціннісно-мотиваційної сфери студента // Практична психологія та соціальна робота .-2002.-№2.-С.36-39.

6. Скрипник В. Особливості перебігу та самосприйняття соціально-психологічної адаптації студентів 1 курсу // Психологія і суспільство.-2005.-№2.-С.34-40.

7. Ткачук С. Психологічний аналіз самотворення позитивної «Я-концепції» // Психологія і суспільство.-2003.-№3.-С.107-113.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.lib.vsu.ru/project/golossary.phtml>.
2. <http://www.kulturolog.h10.ru/articles/gendcult.htm>.
3. <http://www.pseudology.org/Kon/Articles/>
4. [http:// www.bilimdon.uz/library/docs/p.132-russian.zip](http://www.bilimdon.uz/library/docs/p.132-russian.zip))
5. <http://www.gender-cent.ryazan.ru/>
6. <http://www.ivanovo.ac.ru/jornal/>
7. <http://www.gender.ru/russian/>
8. <http://www.ivanovo.ac.ru/win1251/jornal/jornal3/shtil.htm>
9. <http://www.genderstudies.info/telo/>
10. <http://psitest.com.ru/test.php?id=244&cid=7>